

Delinqüència i drogues

2015/2016

Codi: 100467

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500257 Criminologia	OB	3	2

Professor de contacte

Nom: Yolanda Pardo Cladellas

Correu electrònic: Yolanda.Pardo@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Equip docent

Esther Martinez Membrives

Beatriz Molinuevo Alonso

Prerequisits

Haver cursat les assignatures "La recerca científica en criminologia" i "Anàlisi de dades".

Comprensió d'anglès escrit.

Objectius

Aquesta assignatura introdueix conceptes bàsics del marc de les addiccions a drogues (abús, intoxicació, tolerància, dependència, síndrome d'abstinència, recaigudes, etc.) i ofereix una visió actual biopsicosocial sobre els diversos mecanismes implicats en l'addicció, fent especial èmfasi en les troballes científiques més rellevants des de perspectives bàsiques i aplicades. Es farà menció a diversos instruments d'avaluació que permeten tenir una visió global de la història i de la situació actual de drogodependència de la persona (dependència, anàlisi toxicològic, àrees alterades, etc.), així com les alternatives terapèutiques ambulatories existents i els tractaments farmacològics actuals més rellevants. Finalment s'estudia la delinqüència associada a l'àmbit de les drogodependències.

Els objectius formatius d'aquesta assignatura correspondran a:

"Comprendre les teories criminològiques i reflexionar sobre elles". L'alumne haurà de estudiar i comprendre l'efecte de la drogodependència com a factor modulador.

"Utilitzar metodologies d'investigació pròpies de l'àrea per analitzar la informació en un context específic i avaluar els resultats d'aquest treball de manera que l'aplicació d'aquestes metodologies permeti realitzar estudis especialitzats a nivell de màster i doctorat."

"Transmetre al públic especialitzat i a la societat en general les aportacions per resoldre situacions en l'àrea de drogodependència amb un objectiu de prevenció i d'integració social".

Competències

- Demostrar que es comprenen els models de prevenció i intervenció de la criminalitat més adequats per a cada problema específic.
- Demostrar que es comprenen les teories criminològiques.
- Formular hipòtesis de recerca en l'àmbit criminològic.
- Identificar els recursos socials existents per intervenir en el conflicte i en la criminalitat.
- Redactar un treball acadèmic.
- Relacionar-se respectuosament amb persones.
- Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Transmetre oralment les idees a una audiència.
- Treballar de manera autònoma.
- Treballar en equip i en xarxa.
- Utilitzar les tècniques d'avaluació del risc i les necessitats criminògenes d'una persona per determinar la proposta d'intervenció.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar amb precisió els models de prevenció en situacions concretes de criminalitat.
2. Aplicar les teories criminològiques.
3. Escollir de manera adequada el recurs social per a cada cas d'intervenció professional.
4. Inferir els models d'intervenció en funció d'una avaluació de necessitats prèvia eficaç.
5. Redactar correctament cada un dels apartats d'un projecte de recerca criminològica.
6. Redactar un treball acadèmic.
7. Relacionar-se respectuosament amb persones.
8. Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
9. Transmetre oralment les idees a una audiència.
10. Treballar de manera autònoma.
11. Treballar en equip i en xarxa.

Continguts

Conceptes bàsics en drogodependències

1. Conceptes sobre addiccions

Mecanismes explicatius del consum de drogues

2. Variables relacionades: individuals, socials i genètiques
3. Bases biològiques: sistema de recompensa
4. Bases psicològiques: aprenentatge i condicionament

Característiques i efectes de diverses drogues

5. Substàncies legals: cafeïna, tabac i alcohol
6. Cannabinoïds
7. Psicoestimulants: amfetamines i cocaïna
8. Heroïna
9. Drogues de disseny

Avaluació, diagnòstic i tractament

10. Avaluació psicològica

11. Alternatives terapèutiques i tipus de tractaments

Aspectes jurídics i criminològics

12. Delinqüència i drogues

Metodologia

La metodologia és la següent:

- **Classes teòriques** on s'impartiran els temes de l'1 al 12. Al Campus Virtual es penjaran els *power points* (una vegada finalitzada l'exposició del tema) i els materials que el professorat consideri oportú.
- **Seminaris.** Hi ha previstos 15 seminaris complementaris a les classes teòriques on l'alumne podrà aprendre i entrenar diverses competències. Al Campus Virtual es va anunciant paulatinament les característiques de cada seminari. En general, els seminaris requereixen una preparació individual de l'alumne prèvia al seminari i un treball grupal posterior que serveix per sintetitzar els continguts treballats a l'aula.
- **Tutories.** L'alumne pot demanar tutories individuals i grupals per qualsevol dels aspectes que configuren el seu aprenentatge (continguts teòrics, lectures i treballs).

Tota la informació referent a l'assignatura es trobarà al Campus Virtual que serà el mitjà de comunicació oficial amb els alumnes.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòrica	22,5	0,9	1, 3
Seminaris	22,5	0,9	3, 6, 8, 10
Tipus: Supervisades			
Preparació informes dels seminaris	10,5	0,42	4, 5, 6, 8, 9, 11
Tipus: Autònomes			
Hores d'estudi, preparació de treballs, lectures	94,5	3,78	3, 6, 8, 10, 11

Avaluació

Requisits per superar l'assignatura

- Assistència mínima del 100% a les classes teòriques.
- Proves d'elecció múltiple: Nota mínima de 5.
- Seminaris: Assistència mínima del 100% i participació en un mínim de 12 treballs qualificats com APTES.

Proves d'elecció múltiple (60% de la nota final)

Avaluació parcial eliminatòria

Hi haurà dos exàmens parcials eliminatoris sobre la matèria impartida a les classes teòriques i als seminaris. Els alumnes que hi participin i que superin els exàmens (un o tots dos) amb una nota de 5 o superior, hauran superat la part avaluada de l'assignatura.

Les preguntes d'elecció múltiple tindran cinc alternatives, es descomptaran els encerts a l'atzar (encerts - $\frac{1}{4}$ dels errors) i es transformarà decimalment la nota. La correcció de les proves serà sotmesa a tots els requisits psicòmètrics.

Si les dues notes parcials són iguals o superiors a 5, es calcularà la nota final fent el promig de les dues notes parcials. Si una o dues notes parcials són inferiors a 5 l'assignatura no queda superada i cal presentar-se a la convocatòria d'examen final.

Examen final

Aquesta prova tindrà el mateix format que els exàmens parcials anteriors. Hi haurà un examen que correspondrà a la primera part de l'assignatura (primer parcial) i un altre que correspondrà a la segona part (segon parcial). Els alumnes hauran de fer un parcial o tots dos (per separat) en funció de la matèria que hagi quedat superada (nota de 5 o superior) en els exàmens parcials.

A aquesta prova també es poden presentar els alumnes que vulguin millorar la nota (s'escull la millor nota per el còmput de la nota final de l'assignatura).

Treballs sobre els seminaris (35% de la nota final)

Per computar aquest apartat es tindrà en compte el nombre de treballs presentats sobre els seminaris i la seva qualificació.

Important: Als alumnes que no hagin assistit a un seminari no se'ls computarà la participació en el treball vinculat al seminari corresponent.

Assistència (5% de la nota final)

Assistència al 100% de les activitats docents presencials: 5% de la nota final. Les absències degudament justificades no computaran.

En el cas dels alumnes que es situen per sota del 100% d'assistència i per sobre del 80% es calcularà la part proporcional.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència	5%	0	0	10
Prova	60%	0	0	1, 3
Treballs sobre els seminaris	35%	0	0	1, 2, 6, 7, 8, 10

Bibliografia

1. BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

Conceptes bàsics en drogodependències

Fernández-Teruel, A. (2008) *Farmacología de la conducta: De los psicofármacos a las terapias psicológicas*. Bellaterra, Barcelona: Servei de Publicacions de la UAB. (Capítol 10: "Farmacología de la adicción y las sustancias de abuso")

Golstein, A. (1995). *Adicción*. Barcelona: Ediciones en Neurociencias.

Golstein, A. (2003). *Adicción: de la biología a la política de drogas*. Barcelona: Ars Mèdica.

Koob, G. F. (2006). *Neurobiology of addiction*. Londres: Elsevier Academic Press.

Lorenzo, P., Ladero, J.M., Leza, J.C. i Lizasoain, I. (2008). *Drogodependencias. Farmacología, patología, psicología, legislación*. Madrid: Editorial Médica Panamericana.

Snyder, S. H. (1993). *Drogas y Cerebro*. Barcelona: Prensa Científica.

Mecanismes explicatius del consum de drogues

Domjan, M. i Burkhard, B. (1994). *Principios de Aprendizaje y Conducta*. Madrid: Debate.

Graña, J.L.(1994). *Conductas adictivas: teoría, evaluación y tratamiento*. Madrid: Debate

Snyder, S. H. (1993). *Drogas y Cerebro*. Barcelona: Prensa Científica.

Característiques i efectes de diverses drogues

Golstein, A. (1995). *Adicción*. Barcelona: Ediciones en Neurociencias.

Feldman, R.S., Meyer, J.S. i Quenzer, L.F. (1997). *Principles of Neuropsychopharmacology*. Sunderland, Massachusetts: Sinauer Associates, Inc.

Lorenzo, P., Ladero, J.M., Leza, J.C. i Lizasoain, I. (2008). *Drogodependencias. Farmacología, patología, psicología, legislación*. Madrid: Editorial Médica Panamericana.

Avaluació, diagnòstic i tractament

Díaz-Morán, S. i Fernández-Teruel, A. (2013) *Integración e interacciones entre los tratamientos farmacológicos y psicológicos de las adicciones: una revisión*. Anales de Psicología, vol. 29 (1): 54-65.

Garrido, V. (1993). *Técnicas de tratamiento para delincuentes*. Madrid: Centro de Estudios Ramón Areces.

Graña, J.L.(1994). *Conductas adictivas: teoría, evaluación y tratamiento*. Madrid: Debate

Aspectes criminològics

Bennett, T. i Holloway, K. (2005). *Understanding drugs, alcohol and crime*. Maidenhead: Open University Press.

Carrasco, J.J. i Maza, J.M. (2005). *Manual de Psiquiatría Legal y Forense* (3ª ed.). Madrid: La Ley-Actualidad, S.A.

Cohen, P. J. (2004). *Drugs, addiction, and the law: policy, politics, and public health*. Durham, NC: Carolina Academic Press.

Fuertes, J.C, Cabrera, J. i De la Gándara, J.J. (2004). *La salud mental en los tribunales*. Madrid: Arán Ediciones.

Garrido, V., Stangeland, P. i Redondo, S. (2006). *Principios de Criminología*. 3ª edición. Valencia: Editorial Tirant lo Blanch.

2. ENLLAÇOS D'INTERÉS

<http://www.aspb.es/quefem/atenciodroga.htm> (Agència de Salut Pública. Pla d'acció sobre drogues de Barcelona)

<http://www.socidrogalcohol.org/> (Sociedad Científica Española de estudios sobre el alcohol, el alcoholismo y las otras toxicomanías)

<http://www.pnsd.msc.es/> (Plan Nacional sobre Drogas)

<http://www.who.int/es/> (Organización Mundial de la Salud)

<http://www.nida.nih.gov/> (National Institute on Drug Abuse)

<http://www.emcdda.europa.eu/> (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction)

<http://www.criminologia.net/> (Sociedad Española de Investigación Criminológica)

<http://www.unodc.org/unodc/index.html> (United Nations Office on Drugs and Crime)

<http://www.irefrea.org/> (Institut Europeo de Estudios en Prevención)

*En subrallado se han indicado los libros más básicos para el seguimiento de la asignatura.